

Wij weten het ook niet,
(maar we gaan wel wat doen)

Dr. Frank Kupper, Vrije Universiteit, 2023

KLIMAATVERANDERING

- Wat gebeurt hier eigenlijk?
- Wat moet ik doen?

Een 'wicked problem'...

Slecht/ onmogelijk te beheersen

Onzekerheid over de feiten

Uiteenlopende waarden

Groot aantal partijen/ belangen

Complex en onzeker, maar wetenschappelijk

Grenzen vervagen

Digitalisering

Verschil en polarisatie

Burgers nemen niet
zomaar iets aan

@iamfake on Instagram.

by Li-An Lim on Unsplash

Hoe gaan we om
met deze onzekerheid en
diversiteit aan opvattingen?

ONWAAR

WAAR

Desinformatie

Het doelbewust creëren en verspreiden van onware of misleidende informatie omwille van een strategisch belang

Misinformatie

Het maken of verspreiden van onjuiste informatie terwijl de gebruiker denkt dat het correct is

De strijd om de juiste informatie

Dat is zo... toch? - Energietransitie

Het klimaat is behoorlijk ingewikkeld. Wat is nu eigenlijk de beste manier om zo klimaatvriendelijk mogelijk te leven? Welke informatie klopt nu wel? En wat is echt klinkklare onzin? Dat je soms door de bomen het bos niet meer ziet, is niet zo gek. Feiten en fabels leven vaak door elkaar heen. Dus helpen we je graag op weg. In de rubriek 'Dat is zo... toch?' vragen we de komende weken aan experts hoe het nu écht zit met onder meer je koelkast, verwarming en het eten van soja.

“

De energietransitie is te groot en te duur... Toch?

IEDEREEN DOET WAT.

ingen die je
veten over
verandering

Informatie, feiten en fabels over de energietransitie

'Waarom wil de gemeente duurzame energie opwekken met zon en/of wind en wordt er niet gekeken naar andere opties, zoals kernenergie?'

'Waarom praten we over windmolens? Het waait hier toch niet hard genoeg?'

Als het gaat over de energietransitie komen er veel verschillende meningen en standpunten voorbij. Maar wat is een feit en wat is een fabel? Uit de vragen die de afgelopen maanden aan ons gesteld werden en uit de standpunten die wij hoorden, hebben wij er een aantal geselecteerd. Hieronder geven wij de antwoorden om u te informeren.

Heeft u ook een vraag over de energietransitie? Stuur dan een e-mail naar energie@hellendoorn.nl.

Wat klopt er niet?

- Het gaat teveel over technische informatie
- Te comfortabele framing van feiten vs. fabels
- Teveel nadruk op de rationele keuze
- Te weinig oog voor de overige ingrediënten van het debat

An aerial photograph of a wind farm at sunset. The sky is filled with soft, orange and yellow light, transitioning into a blue and greyish sky. Several white wind turbines are visible, with their long blades extending across the frame. The ground is a mix of green fields and a road. The text is overlaid on white rectangular boxes.

Altijd verweven

Meer spelers, meer kwesties

Wetenschap is maar één van de ingrediënten van het debat

Discussies over feiten gaan altijd ook over waarden, ideologie, macht

An aerial photograph of a wind farm at sunset. The sky is filled with soft, orange and yellow light, transitioning into a darker blue. Several white wind turbines are visible, their long blades extending across the landscape. The ground is a mix of green fields and roads. The perspective is from a high angle, looking down at the turbines and the surrounding area.

Aandacht voor proces nodig

Hoe worden, kennis, waarden, visies gecommuniceerd?

Wat zijn de verschillende *framings* van en conflicten rond een kwestie?

Ga in gesprek over de verborgen waarden en aannames

Wat is het alternatief?

reTHINK

#sci**comm**

- Opzet van 7 Rethinkerspaces, die wetenschappers, communicatoren en journalisten samenbrengen
- Wetenschapscommunicatie opnieuw uitvinden tegen de uitdagingen van deze tijd
- Onderzoek naar *sensemaking* praktijken rondom grote vraagstukken
- Meer openheid en reflectie in het gesprek over wetenschap

SENSEMAKING

Brenda Dervin

Het proces waarmee we ons begrip vormen van een complexe werkelijkheid

Geconfronteerd met een onzekere, ambigue situatie:

Wat gebeurt hier?

Wat moet ik doen?

Sensemaking is altijd beperkt: je neemt de “volgende stap” zonder volledigheid en duidelijkheid

Sensemaking studie

- 80+ micromoment interviews
- 7 workshops
- 8 EU landen

Wat voor vraag/ verwarring?

Wat voor ideeën/ gedachten?

Wat voor emoties/ gevoelens?

Hoe relateert dat aan eerdere ervaring, zelfbeeld, ideeën over de wereld om je heen?

Onze observaties...

Informatie speelt een beperkte rol

Onzekerheid en ambiguïteit

De persoonlijke situatie is het uitgangspunt

Waarden en wereldbeeld maken het perspectief

Relaties tot personen en instituties zijn zeer bepalend

Lessen voor communicatie:

De dialoog als grondhouding

De relatie komt eerst: *jij én ik*

Wees open over onzekerheden/ dilemma's

Luister naar de behoefte, zorg, waarde

Sluit aan bij het gesprek dat al plaatsvindt

